

11. SINIF FELSEFE DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 3 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. FEL.11.1.1 · Çevre ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	II ve III'ü felsefi soru olarak belirler.	6
b)	I ve IV'ün ölçüm ve gözlemle cevaplanabildiğini belirtir.	3
b)	II ve III'ün değer ve sorumluluk gibi kavramları sorguladığını, ölçümle kesin cevabı bulunamadığını açıklar.	6

a) Örnek cevap: II ve III.

b) Örnek cevap: I ve IV ölçüm ve sayımla cevaplanabilir. II ve III ise 'değer' ve 'sorumluluk' kavramlarını sorgular; deneye kesin cevabı bulunamaz, akıl yürütme ve tartışma gerektirir.

Sık hatalar: Çevre konusu olduğu için bütün soruları felsefi saymak; Ayırt edici özelliği açıklamadan soruları tekrar etmek

2. FEL.11.1.1 · Çevre ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	I'i insan merkezci, II'yi canlı merkezci, III'ü çevre merkezci etikle eşleştirir.	9
b)	Derenin ve çevresindeki ekosistemin, insanlara yararından bağımsız olarak kendi başına değeri olduğunu belirtir.	3
b)	Bu nedenle önerinin ekosistemin bütünlüğünü bozduğu için ahlaken yanlış görüleceğini açıklar.	3

a) Örnek cevap: I: insan merkezci · II: canlı merkezci · III: çevre merkezci

b) Örnek cevap: Çevre merkezci bir düşünür yalnızca canlıları değil dereyi, toprağı ve ekosistemi de kendi başına değerli görür. Dereyi kurutmak ekosistemin bütünlüğünü bozacağı için öneriyi ahlaken yanlış bulur.

Sık hatalar: II ile III'ü karıştırmak; b) maddesinde yalnızca hayvanların zarar göreceğini söylemek (canlı merkezci gerekçe)

3. FEL.11.1.1 · Çevre ile ilgili felsefi soru ve problemleri anlayabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	"Gelecek kuşaklar" ve "Sağlığımız" seçeneklerini insan merkezci olarak belirler.	6
a)	Öğrenci sayısını 20 bulur.	3
b)	Bir görüşün çok kişi tarafından benimsenmesinin onun doğru olduğunu göstermediğini belirtir.	6
b)	Felsefi bir görüşün gerekçelerin gücüyle değerlendirilmesi gerektiğini açıklar.	5

a) Örnek cevap: Gelecek kuşaklar ihtiyacını karşılayabilsin (12) ve sağlığımız korunsun (8): $12 + 8 = 20$ öğrenci.

b) Örnek cevap: Akıl yürütme hatalıdır. Bir görüşü çok kişinin benimsemesi onu doğru yapmaz; çoğunluk yanılabilir. Bir çevre etiği yaklaşımının doğruluğu oylamayla değil, ileri sürülen gerekçelerin tutarlılığı ve gücüyle tartışılmalıdır.

Sık hatalar: 'Hayvanlar ve bitkiler zarar görmesin' seçeneğini insan merkezci saymak; Çoğunluğun görüşünü kanıt olarak kabul etmek

4. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
	Soruya açık bir tutumla cevap verir.	3
	Tutumunu tutarlı bir gerekçeyle destekler.	6
	Gerekçesini çevreyle ilgili uygun bir örnekle somutlaştırır.	6

Örnek cevap: Bence sorumluluğumuz vardır. Bugün yaptığımız seçimlerin sonuçlarını gelecek kuşaklar yaşayacak ve kendilerini savunacak durumda değiller. Örneğin yeraltı sularını bugün aşırı kullanırsak gelecekte yaşayacak insanlar içme suyu bulmakta zorlanacaktır.

Sık hatalar: Tutum belirtmeden konuyu genel olarak anlatmak; Gerekçe ile örneği ilişkilendirmemek

5. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Açık bir tutum belirtir ve tutarlı bir gerekçeyle destekler.	6
b)	Görüşüne uygun bir karşı argüman yazar.	3
b)	Karşı argümana tutarlı bir yanıt verir.	6

a) Örnek cevap: Türün devamı için geçici olarak sürdürülmesini destekliyorum; çünkü bir tür yok olursa geri getirilemez ve bu programlar bazı türleri doğaya geri kazandırabilir.

b) Örnek cevap: Karşı argüman: Hayvanlar özgürlüklerinden yoksun bırakılarak acı çekiyor. Yanıt: Bu doğru bir kaygıdır; bu yüzden programlar yalnızca türü kurtarmaya yetecek süreyle, geniş ve doğala yakın alanlarda ve hayvanları doğaya geri salma amacıyla yürütülmelidir.

Sık hatalar: Karşı argüman yerine kendi görüşünü tekrar etmek; Yanıtı karşı argümanla ilişkilendirmemek

6. FEL.11.1.2 · Çevre sorunlarıyla ilgili felsefi düşünce ortaya koyabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Görüşün, insan sağlığını tehdit eden canlılar söz konusu olduğunda kabul edilmesi zor sonuçlar doğurduğunu açıklar.	7
b)	Görüşü koruyan tutarlı bir yanıt yazar (meşru müdafaa, en az zarar ilkesi, ayırım gözetmeden yok etmeme vb.).	7
c)	Tartışmayla ilgili açık ve gerekçeli bir tutum yazar.	6

a) Örnek cevap: Eşit hak varsa insanların sıtmadan korunmak için sivrisinekleri öldürmesi de haksız sayılmalıdır; bu, pek çok kişinin kabul edemeyeceği bir sonuçtur ve görüşü zorlar.

b) Örnek cevap: Burak, eşit değer taşıyan canlılar arasında da kendini korumanın meşru olduğunu söyleyebilir: İnsan yalnızca sağlığını korumak için ve en az zararı verecek biçimde müdahale etmeli, sivrisinekleri gereksiz yere yok etmemelidir.

c) Örnek cevap: Bütün canlıların değerli olduğunu kabul ediyorum, ama değer her durumda eşit olduğunu düşünmüyorum. İnsan yaşamını tehdit eden bir durumda korunmak meşrudur; ancak bu, doğaya sınırsız müdahale hakkı vermez.

Sık hatalar: Karşı örneği tekrar edip görüşe yarattığı güçlüğü açıklamamak; b) maddesinde Burak'ın görüşünü bırakan bir yanıt yazmak